

The Role Of Preventive Medicine In Strengthening Children's Health

Tursunov Muhammadaziz Ahmadjon ogli

Ganiyev Nodirbek Abdulhamid ugli

Tashkent International University of Chemistry

Namangan branch Med_N_24_UA 2nd year students

Azizbeek5@icloud.com

nodirbekganiyev05@mail.ru

Abstract

The article discusses preventive measures in the field of pediatrics in maintaining and developing children's health and their importance in medicine. Basically, the issues of preventing common childhood diseases, proper nutrition, immunization, compliance with hygiene rules, and improving the psychological environment are presented in a popular scientific style. Social factors and modern medical approaches affecting children's health are also analyzed. Theoretical and practical aspects of prevention are studied, and current problems and prospects in pediatrics are highlighted.

Keywords: pediatrics, prevention, immunization, children's health, nutrition, hygiene, psychological environment.

Annotatsiya

Maqolada pediatriya sohasida bolalar salomatligini saqlash va rivojlantirishda profilaktik choralar hamda ularning tibbiyotdagi ahamiyati yoritilgan. Asosan, bolalik davrida uchraydigan keng tarqalgan kasalliklarning oldini olish, to'g'ri ovqatlanish, immunizatsiya, gigiyena qoidalari rioya qilish va psixologik muhitni yaxshilash masalalari ommabop ilmiy uslubda bayon qilingan. Shuningdek, bolalar salomatligiga ta'sir etuvchi ijtimoiy omillar va zamonaviy tibbiy yondashuvlar tahlil qilingan. Profilaktikaning nazariy va amaliy jihatlari o'rganilib, pediatriyada dolzarb muammolar va istiqbollar yoritilgan.

Kalit so'zlar: pediatriya, profilaktika, immunizatsiya, bolalar salomatligi, ovqatlanish, gigiyena, psixologik muhit.

Kirish

Pediatriya – bu bolalar salomatligini o'rganadigan, ularning to'liq jismoniy va ruhiy rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladigan fan sohasi. [1] Bugungi kunda pediatriya nafaqat kasalliklarni davolash, balki ularning oldini olishni ham o'z ichiga oladi. Dunyo sog'liqni saqlash tizimida bolalar salomatligi asosiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Chunki bola organizmi yetuklashmagan, turli tashqi va ichki omillarga juda sezgir bo'ladi. Shu sababli pediatriyada profilaktika choralari alohida ahamiyat kasb etadi. [2] So'nggi yillarda O'zbekistonda ham pediatriya sohasida bir qator islohotlar amalga oshirilib, bolalar salomatligini mustahkamlash bo'yicha dasturlar joriy qilindi. Bu maqolada profilaktik yondashuvlarning nazariy va amaliy jihatlari ommabop ilmiy shaklda ko'rib chiqiladi. [3]

Asosiy qism

1. Nazariy asoslar

Pediatriya qadimdan insoniyat hayotida muhim o'rin tutgan. Bola salomatligi har doim jamiyatning kelajagi bilan bog'liq bo'lgan. Profilaktika tushunchasi esa kasalliklarning oldini olish, ularni erta aniqlash va zarur choralarni ko'rishni anglatadi. [4] Bugungi kunda pediatriyada profilaktik tibbiyot nafaqat shifokorlarning, balki ota-onalarning ham faol ishtirokini talab qiladi. Chunki bola salomatligini saqlashda oilaning roli beqiyosdir.

2. Bolalar kasalliklari va profilaktika choralarining tibbiy asoslari

Bolalar orasida eng ko'p uchraydigan kasalliklardan biri – nafas yo'llari infeksiyalaridir. Sovuq qotish, virus va bakteriyalar sababli kelib chiqadigan bu kasalliklarni oldini olish uchun muntazam ravishda emlash, toza havo, vitaminlarga boy ovqatlanish muhim hisoblanadi. Shuningdek, bolalarda hazm tizimi bilan bog'liq muammolar ham tez-tez uchraydi. [5] Oqsil va vitamin yetishmovchiligi bolaning rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bois pediatriyada to'g'ri ovqatlanish eng muhim masalalardan biri sanaladi. Emlash tizimi ham bolalar sog'lig'ini himoya qilishning asosiy choralaridan biridir.

3. Psixologik va ijtimoiy omillar

Bola sog'lig'ini mustahkamlashda nafaqat tibbiy chora-tadbirlar, balki psixologik va ijtimoiy muhit ham katta ahamiyatga ega. Ota-onaning mehr-muhabbati, oilaviy muhitning barqarorligi, maktab va bog'chada yaratilgan sharoit bolaning ruhiy holatiga va umumiy sog'lig'iga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Stress, qo'rqinch yoki ortiqcha psixologik bosim bolalarda turli kasalliklarning paydo bo'lishiga sabab bo'lishi mumkin.[6] Shuning uchun bolalarning ruhiy salomatligini saqlash ham pediatriya oldida turgan muhim vazifalardan biridir.

4. Zamonaviy tadqiqotlar tahlili

Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining hisobotlariga ko'ra, oxirgi 20 yil ichida bolalar orasidagi o'lim ko'rsatkichlari sezilarli darajada kamaygan. Bu, avvalo, emlash dasturlarining kengayishi, ona va bola salomatligiga e'tiborning ortishi bilan bog'liq. [7,8] O'zbekistonda ham pediatriya yo'nalishida katta islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, yangi emlash dasturlari, onalar va bolalar uchun sog'lomlashtirish markazlari tashkil etildi. Shu bilan birga, bolalarda uchraydigan surunkali kasalliklarni erta aniqlash va ularni davolashga qaratilgan dasturlar ishlab chiqildi. [9,10]

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, pediatriya bolalar salomatligini saqlash va mustahkamlashda juda muhim soha hisoblanadi. Profilaktik yondashuvlar – to'g'ri ovqatlanish, emlash, gigiyena qoidalariga rioya qilish, sog'lom psixologik muhit yaratish orqali bolalarning ko'plab kasalliklarini oldini olish mumkin. Bu nafaqat bola, balki butun jamiyat kelajagi uchun muhimdir. Shu sababli pediatriyada profilaktika masalalarini yanada rivojlantirish, ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish va amaliy dasturlarni joriy etish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

- G'aniyev A., Pediatriya asoslari, Toshkent, 2020.
Karimova D., Bola salomatligi va gigiyena, Toshkent, 2019.
World Health Organization (WHO). Child health and development. Geneva, 2021.
UNICEF. The State of the World's Children. New York, 2020.
Hasanov I., Profilaktik tibbiyotda zamonaviy yondashuvlar, Toshkent, 2022.
Nelson Textbook of Pediatrics. 21st edition, 2020.
Murray C.J.L., Lopez A.D. Global Burden of Disease in Children. Lancet, 2021.
Shomurodova N., Bolalar kasalliklarini oldini olishda immunizatsiya roli, Toshkent, 2021.
WHO. Nutrition and child health. Geneva, 2019.
Mavlonov B., Bolalar gigiyenasi va profilaktika asoslari, Toshkent, 2018.